

Prvi slovenski zmagovalec na olimpijadi iz znanja naravoslovnih ved

Aleksej Jurca je prvi Slovenec, ki je zmagal na katerikoli mednarodni naravoslovni olimpijadi iz znanja. Poleg njegovega prvega mesta se slovenska ekipa vrača z 11. mednarodne olimpijade iz astronomije in astrofizike še z dvema pohvalama.

Olimpijade so tekmovanja v znanju na določenem področju znanosti, na katerih srednješolci iz držav celega sveta tekmujejo v reševanju nalog. Med drugimi olimpijadami, ki se jih udeležujejo slovenski dijaki, je Slovenija letos petič sodelovala na 11. Mednarodni olimpijadi iz astronomije in astrofizike (International Olympiad on Astronomy and Astrophysics - IOAA). Olimpijada je potekala med 12. in 20. 11. 2017 na otoku Phuket na Tajskem. Olimpijada raste iz leta v leto. Prvič je bila IOAA leta 2007 prav tako na Tajskem, ko je sodelovalo 23 držav. Do letos se je število držav skoraj podvojilo na 45 in na 214 tekmovalcev.

Tekmovanje je sestavljeno iz več delov: teoretični del, obdelava podatkov, opazovalni del in ekipno tekmovanje. Teoretični del je obsegal pet kratkih, pet srednje dolgih in tri dolge naloge, ki pokrivajo širok spekter poglavij iz astrofizike. Tekmovalci imajo za reševanje teh nalog na voljo pet ur časa. Obdelava podatkov je na tem tekmovanju prisotna, ker predstavlja veliko vlogo v profesionalni astronomiji. V tem delu so v dveh nalogah morali tekmovalci iz podatkov pravih meritev izračunati določene fizikalne količine. Opazovalni del so tekmovalci opravili z opazovanjem teles nočnega neba s prostim očesom ali s teleskopom, pri čemer sta bila pomembna poznavanje nočnega neba in spretnost rokovanja z instrumenti. Tekmovalne naloge je pripravilo akademsko osebje iz države gostiteljice, na sestankih pa so jih pregledali in komentirali vodje posameznih ekip.

Popravljalci iz države gostiteljice so rešene teste tekmovalcev preverili in ocenili. Vodje ekip so pregledali ocenjevanje za svoje tekmovalce in po potrebi podali pritožbe. Tekmovalci so glede na svoj dosežek prejeli zlate, srebrne ali bronaste medalje ali pohvale. Podelili se tudi nagrade za najbolje rešen teoretični del, obdelavo podatkov, opazovalni del, ekipno tekmovanje in nagrado zmagovalcu, ki je letos prišla v roke našemu tekmovalcu Alekseju Jurci.

Slovensko ekipo izbere strokovna komisija na podlagi izbirnega tekmovanja, kamor je povabljenih približno dvajset najbolje uvrščenih tekmovalcev z državnega tekmovanja v znanju astronomije, ki ga od leta 2009 organizira Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije.

Letošnjo ekipo so sestavljali Marko Čmrlec, Gimnazija Bežigrad, Luka Govedič, II. gimnazija v Mariboru, Aleksej Jurca, Gimnazija Bežigrad, sedaj že študent fizike in astrofizike na Fakulteti za naravoslovje, Univerza v Novi Gorici, ter Rok Kovač, Gimnazija Vič in Urban Ogrinec, Gimnazija Kamnik, ki sta sedaj študenta fizike na Fakulteti za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani. Vodji ekip sta bila Andrej Guštin, tajnik tekmovanja v znanju astronomije pri Društvu matematikov, fizikov in astronomov Slovenije in Krištof Skok, študent fizike na Univerzi v Ljubljani. Pri strokovni pripravi tekmovalcev so sodelovali tudi prof. dr. Andreja Gomboc in Katja Bricman z Univerze v Novi Gorici, dr. Maruša Žerjal, ki je sedaj zaposlena na Avstralski nacionalni univerzi ter asist. dr. Dunja Fabjan z Univerze v Ljubljani.

Aleksej Jurca na razglasitvi rezultatov 11. mednarodne olimpijade iz astronomije in astrofizike, na kateri je postal absolutni zmagovalec